

Dünya

Ne Konuşuyor?

16 - 31 Mayıs 2024 | YIL: 3 / SAYI: 56

TAX

EXPORT

IMPORT

**Küresel Ekonomi için
Gelecek Beklentileri**

**ABD'nin Çin İthalatına
Uyguladığı Gümrük Vergileri**

**İsrail Türkiye ile Serbest
Ticaret Anlaşmasını Feshedip
%100 Gümrük Vergisi Getirecek**

YÖNETİCİ ÖZETİ

- ABD Başkanı Biden, Çin'den ithal edilen ürünler için gümrük vergilerini **%25'ten %100'e** çıkardı. Bu hamle, korumacılığı artırarak Büyük Buhran'ı derinleştiren 1930'daki Smoot-Hawley Tarife Yasası'nı anımsatıyor. AB, otomobil üreticilerinin Çin pazarına bağımlılığı ve misilleme riski nedeniyle daha savunmasız durumda. AB'nin Çin yatırımlarını sınırlama çabaları, bazı üye ülkelerin yatırımlara açık olması nedeniyle zorlaşıyor. AB, elektrikli araç ithalatını sınırlamak için daha düşük vergiler uygulayabilir, ancak bu durum AB pazarını Çin elektrikli araçlarına daha açık hale getirecek.
- İsrail Maliye Bakanı, Türkiye'nin BM'deki Güney Afrika davasına katılmasına ve İsrail'e yönelik ticaret kısıtlamalarına tepki olarak, İsrail'in Türkiye ile serbest ticaret anlaşmasını iptal edeceğini ve Türkiye'den ithal edilen tüm ürünlere **%100** gümrük vergisi uygulayacağını açıkladı. Bu kararın, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 2028'e kadar sürecek olan görev süresi boyunca geçici olarak uygulanacağı belirtildi.
- Çin, **elektrikli araç (EV)** endüstrisindeki liderliğini artırıyor ve uygun fiyatlı EV'lerle gelişmekte olan pazarlarda etkili oluyor. Avrupa Birliği ve İngiltere'nin Çin'e karşı başlattığı anti-dumping soruşturmaları, rekabet endişelerini ortaya koyuyor. BYD, 2009'dan beri Çin hükümetinin desteğiyle büyüdü ve 2023'te Avrupa pazar payını **%7,9'a** çıkardı. Brezilya'da en çok satan Dolphin Mini modeliyle dikkat çeken BYD, yerel üretim tesisleriyle de Brezilya'nın sanayisizleşme ve işsizlik sorunlarına katkı sağlıyor.
- **İran Cumhurbaşkanı** İbrahim Reisi, helikopter kazasında hayatını kaybettikten sonra ülkede belirsizlikler oluştu. Ülkenin siyasi dengesini değiştiren Reisi'nin yerine gelecek kişinin politikaları merak konusu. Reisi'nin sert politikaları, batı ile ilişkileri ve bölgesel rolü etkilemişti. İran'da gelecek seçimler ve devlet yönetimi konusunda belirsizlikler sürüyor.

- **Refah'ta** İsrail'in kara harekâtı sırasında çatışmalar artarken, uluslararası toplumdan sivil kayıplara dair büyük eleştiriler geliyor. Çadır kampındaki yangında ölen siviller dünya çapında öfkeye neden oluyor. ABD Ulusal Güvenlik Konseyi, İsrail'in Hamas'a karşı hareket etme hakkını savunurken sivil kayıplara dair endişelerini dile getiriyor. İsrail Başbakanı Netanyahu ise saldırıyı "trajik bir hata" olarak nitelendirirken, Uluslararası Adalet Divanı İsrail'e askeri saldırıları durdurma talimatı verdi.
- Hindistan'ın **yeşil hidrojen** ihracat fırsatlarını değerlendirmek için Japonya ve Güney Kore ile stratejik bir iş birliği yapması gerektiği belirtiliyor. Ülke yeşil hidrojen üretimini teşvik ediyor ve bu alanda yatırımlar yapmayı planlıyor. Ancak, yeşil hidrojenin yüksek maliyeti ve deneysel teknolojilerin gerekmesi Hindistan'ı yerli üretimi genişletmeye ve maliyetleri düşürmeye teşvik ediyor. Japonya ve Güney Kore gibi ülkeler, Hindistan'ın yeşil hidrojen pazarındaki potansiyelini görebilecek önemli ortaklar olabilir. Bu iş birliği ile Hindistan, yeşil hidrojen tedarikçisi olarak konumlanabilir ve uluslararası bir yeşil hidrojen platformu oluşturabilir.
- **Yapay zekâ**, Afrika'daki tarım ve gıda sistemlerinin dönüşümünde kritik bir rol oynayabilir. Küçük çiftçiler için yapay zekâ teknolojileri, verimliliği artırabilir, maliyetleri düşürebilir ve sürdürülebilir uygulamaları teşvik edebilir. Yapay zekâ destekli sensörler, dronlar ve uydu verileri aracılığıyla toprağın verimli kullanılmasını sağlayabilir. Yapay zekâ tabanlı danışmanlık hizmetleri ise çiftçilere daha iyi tavsiyeler sunabilir. Ancak bu teknolojilere erişim ve uygun fiyatlar konusunda bazı zorluklar da yaşanmakta.

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

16-31 Mayıs 2024

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

Bu Rapor, **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)** tarafından özel olarak hazırlanmıştır.

Bu yayının tüm hakları KOSAM'a aittir. KOSAM'ın izni olmadan yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek sureti ile alıntı yapılabilir. Bu yayındaki tüm fikirler tamamen derlenen enstitüler, yayınlayan yazarlara aittir ve KOSAM'ın yayın politikalarını yansıtmamaktadır.

COPYRIGHT © 2024

KOSAM - Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi

Akabe Mah. Alaaddin Kap Cd. No:130 D:H, 42020 Karatay / Konya TÜRKİYE

Tel: 0539 897 21 01

www.kosam.org

info@kosam.org

İçindekiler

A. EKONOMİ	1
1. ABD'nin Çin İthalatına Uyguladığı Gümrük Vergileri / Bruegel (Belçika)	1
2. İsrail Türkiye ile Serbest Ticaret Anlaşmasını Feshedip %100 Gümrük Vergisi Getirecek / AI -Monitor (ABD)	2
3. Pekin'in Teknoloji Dahil Olmak Üzere Çin Pazarlarına Müdahalesinin 'Ekonomik Dinamizmi' Boğabileceği Söyleniyor / South China Morning Post (Hong Kong).....	3
4. Almanya'da Sanayinin Rekabet Gücü Tehlikeye Giriyor / IFO Institute (Almanya).....	5
5. Dolar Yavaş Yavaş Düşerken Altın Fiyatları Yükseliyor / Mises Institute (ABD)	5
6. Küresel Ekonomi için Gelecek Beklentileri / National Institute of Economic and Social Research (İngiltere)	7
7. Avrupa Seçimleri: Kiel Enstitüsü Çin'e Bağımlılığı Azaltmak İçin Daha Fazla Serbest Ticaret Anlaşması Öneriyor / Kiel Institute (Almanya)	8
8. Küresel Güneyde Çin Elektrikli Araçları / Royal United Services Institute (İngiltere).....	10
B. POLİTİKA	12
1. Tayvan'ın Yeni Başkanı Çin'i Nasıl İdare Edecek? / Foreign Affairs (ABD)	12
2. Türkiye-İsrail İlişkileri Tehlikeli Bir Dönüm Noktasında / Institute for National Strategic Studies (İsrail).....	13
3. Reisi'nin Ölümü İran'ın Geleceği İçin Ne Anlama Geliyor? / Foreign Policy (ABD)	14
4. Putin'in Kabine Değişikliği / Brookings (ABD)	15
5. Kuzey Kore Krizi Yaklaşıyor / Foreign Affairs (ABD).....	17
6. İsrail Refah Bölgesinde Saldırılarına Devam Ediyor / Time (ABD)	18
7. İran İsrail'e Karşı Neden Kazandığına İnanıyor? / Foreign Policy (ABD).....	19
C. ÇEVRE	21
1. Atık Su Yönetimi Yoluyla Su Yeterliliğin Sağlanması / Observer Research Foundation (Hindistan)	21
2. Tayland'da Sel Riskinin Azaltılması / Stockholm Environment Institute (İsveç).....	22
3. Doğu Asya Fırsatı: Hindistan'ın Yeşil Hidrojen Stratejisinde Japonya ve Güney Kore'ye Öncelik Vermesi / Observer Research Foundation (Hindistan)	23

D. SOSYAL	25
1. Tüm Kruvaziyer Limanlarında Çin'e Vizesiz Giriş Onaylandı / South China Morning Post (Hong Kong)	25
2. 2020 Yılından Günümüze New York'ta Yaşanan Nüfus Kaybı / Empire Center (ABD) 26	
3. İspanya'nın Turizm Sektörü Kendi Başarısının Kurbanı mı? / Real Institute Elcano (İspanya)	28
4. Neden Hem Evsizlik Hem de Evsizlik Harcamaları Artıyor? / Independent Institute (ABD)	29
E. TEKNOLOJİ	31
1. Yapay Zekânın Afrika'daki Tarım-Gıda Sistemlerini Kapsayıcı Şekilde Dönüştürme Potansiyeli / Brookings (ABD)	31
2. Dijital İkiz Teknolojisinin Anlaşılması / Observer Research Foundation (Hindistan) 32	
3. BDS Uygulamaları, 600 Milyardan Fazla Kullanıldı / Global Times (Çin)	34
F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER	36

A. EKONOMİ

1. ABD'nin Çin İthalatına Uyguladığı Gümrük Vergileri / Bruegel (Belçika)

ABD Başkanı Biden 14 Mayıs'ta bazı Çin ürünlerine uyguladığı ek gümrük vergilerini (elektrikli araçlar (EV)'da dahil) %25'ten %100'e yükseltmiş ve bu durum 1930 yılında ABD'nin korumacılığını artıran **Smoot-Hawley** Yasası'nı anımsatmıştır. Smoot-Hawley yasası ile 1930 yılında ABD gümrük tarifelerini artırmış, dünya çapında korumacılığı tetiklemiş ve Büyük Resesyonu derinleştirmiştir. Ancak, Biden'ın yeni gümrük tarife kararı ekonomik açıdan oldukça endişe vericiyken, kurala bağlı liberal ticaret sistemi için de tehlike oluşturmuştur. Ticaretin yönetildiği dönemlerde otomobil ve çelik gibi önemli ürünler, uygulanan tedbirlerden etkilenmiştir. ABD ve Avrupa ise gönüllü ihracat kısıtlamaları (VER'ler) ile aralarında Japonya ve Kore'nin de bulunduğu ülkelere yapılan ithalatı durdurmak istemiştir.

Kaynak: Bruegel

ABD'nin Çin elektrikli araçlarına uyguladığı yeni tarifeler, Japon üreticilerin geçmişte ticaret sınırlamalarını aşmak için ABD ve AB'de fabrikalar kurmasına yol açmıştır. Ancak bu kez ABD, ulusal güvenlik gerekçesiyle Çinli üreticilerin fabrika kurmasına izin vermeyecektir. Japonya stratejik rakip olarak görülmediği için bu kısıtlama Japon üreticilere uygulanmamıştır. AB'nin durumu ise daha farklıdır; AB otomobil üreticileri Çin

pazarına daha bağımlı iken Çin'den gelebilecek misillemeler karşısında daha savunmasızdır. Ayrıca, bazı AB ülkeleri Çinli üreticilerin doğrudan yatırım yapmasına daha açıktır ve bu durum da Çin yatırımını yasaklama girişimlerini zorlaştırmaktadır. AB, elektrikli araç ithalatını kısıtlamak için telafi edici vergi uygulayabilir, ancak bu vergi Biden'ın %100 tarifesinden daha düşük olacak ve AB pazarı Çin elektrikli araçlarına daha açık hale gelecektir.

Erişim: <https://www.bruegel.org/first-glance/us-tariffs-chinese-imports-managed-trade-back>

Anahtar Kelimeler: ABD, AB, Çin, Elektrikli Araç.

2. İsrail Türkiye ile Serbest Ticaret Anlaşmasını Feshedip %100 Gümrük Vergisi Getirecek / AI-Monitor (ABD)

İsrail Maliye Bakanı Bezalel Smotrich, Ankara'nın BM mahkemesindeki Güney Afrika davasına katılmasına ve İsrail'e yönelik ticaret kısıtlamalarına tepki olarak, İsrail'in Türkiye ile olan serbest ticaret anlaşmasını iptal edeceğini ve Türkiye'den yapılan tüm ithalatlara **%100 gümrük vergisi** uygulayacağını açıkladı. Smotrich, kararın Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 2028'deki görev süresi boyunca geçerli olacak geçici bir karar olduğunu da ayrıca vurgulamıştır. Türkiye, iki hafta önce Güney Afrika'nın İsrail'e karşı Uluslararası Adalet Divanı'nda açtığı davaya katılacağını açıklamıştır.

Bununla birlikte, geçen hafta İsrail'de çıkan haberlerde bazı Türk mallarına, imzalanmış sözleşmelere bağlı olarak özel geçici ihracat izni verilebileceği belirtilmiş, Türk yetkililer ise bu tür istisnaların verildiğini yalanlamıştır. İsrail için bir başka uluslararası sorunlu cephe de Kanada'dır. Dışişleri Bakanı Mélanie Joly perşembe günü yaptığı açıklamada Ottawa'nın dört İsrailli aşırılık yanlısı yerleşimciye yaptırım uygulayacağını duyurmuştur. **Kanada Dışişleri Bakanlığı**'ndan yapılan açıklamada, "Kanada aşırılık yanlısı yerleşimcilerin şiddetinden endişe duymaya devam etmektedir ve Batı Şeria'daki Filistinli sivillere ve mülklerine yönelik şiddet içeren ve istikrarı bozan eylemlerinin uluslararası barış ve güvenliği ciddi şekilde ihlal etmesine karşılık olarak ek tedbirleri inceleyecektir" denilmiştir.

Erişim: <https://www.al-monitor.com/originals/2024/05/israels-smotrich-will-abolish-free-trade-deal-turkey-slap-100-tariff>

Anahtar Kelimeler: Filistin, Hamas, İhlal.

3. Pekin'in Teknoloji Dahil Olmak Üzere Çin Pazarlarına Müdahalesinin 'Ekonomik Dinamizmi' Boğabileceği Söyleniyor / South China Morning Post (Hong Kong)

Çin'in teknoloji sektörüne yönelik devlet müdahalesinin ekonomik dinamizmi boğabileceği ve özel sektörün yenilikçi gücünü zayıflatabileceği belirtilmiştir. Zhang, ABD'nin teknoloji kısıtlamalarının sonunda ters tepebileceğini ve Çin'in yarı iletken ve yapay zekâ gibi alanlarda avantaj elde etmesinin zaman alacağını ifade etmiştir. 2020'nin sonlarında başlayan ve iki yıldan fazla süren düzenleyici baskı teknoloji devlerinin değer kaybetmesine neden olurken, dünyanın en büyük halka arzının gerçekleşmesini de engellemiştir. Ancak, 2022 yılının sonlarında, hükümetin internet şirketlerini destekleyeceği ve baskının sona ereceği sinyali verilmiştir.

Zhang Hong Kong Üniversitesi Hukuk Profesörü, devlet müdahalesinin iyi niyetli olmasına rağmen, istenmeyen sonuçlar doğurduğunu ve Çin ekonomisinin yavaşlamasına yol açtığını belirtmiştir. Özel sektörün dinamizmi, teknolojik ilerleme için kritik öneme sahiptir. Devlet yatırımlarının, endüstriyel başarı ve verimlilik konusunda bazı belirsizlikler taşıdığı söylenebilir. Ayrıca, özel şirketlerin piyasadaki paylarının düşmesi, işsizlik oranlarının artmasına yol açabilir.

Çin'in **paylaşım ekonomisi** 2021'de 3.7 trilyon yuan (yaklaşık 511 milyar ABD doları) işlem hacmine ulaşmış ve bu miktar 2015 yılının neredeyse iki katıdır. Ayrıca, 2020 yılında 800 milyondan fazla insanın Çin'in paylaşım ekonomisine katıldığı ve bunların 84 milyonunun hizmet sağlayıcı, 6 milyonunun ise platform şirketlerinin çalışanı olduğu belirtilmiştir. Devletin müdahalesi ve sübvansiyonlar, konut ve güneş paneli sektörlerinde kapasite fazlası sorununu tetikleyebilir. Bu durum, yerel pazarda rekabeti kızıştırarak bazı şirketlerin batmasına sebep olabilir. Ayrıca, Çin hükümeti politikalarının artık küresel bir mesele haline geldiği ve Pekin'in büyük teknoloji endüstrisini nasıl düzenleyip yönetmeye karar verdiğinin sadece bir iç mesele olmadığı

vurgulanmıştır. **Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı**'nın verilerine göre, teknoloji sektörü 2023 yılının Ocak ve Eylül ayları arasında 12.33 trilyon yuanlık bir üretim değeri yakalamıştır ve bu, 2022'nin aynı dönemine kıyasla %7.1'lik bir artışa işaret etmektedir. Endüstri segmenti ise 2022'de Çin'in GSYİH'sinin %14,3'ünü ve toplam vergi gelirinin %13,6'sını oluşturmuştur.

Zhang, Çin'in yapay zekâ ve yarı iletken gelişiminde küresel liderlere yetişmesinin zaman meselesi olduğunu ve Çin hükümetinin kaynakları seferber etme konusunda güçlü bir avantaja sahip olduğunu belirtmiştir. Teknoloji endüstrisindeki baskı dalgasından sonra, Zhang, Çin hükümetinin yapay zekâ düzenlemelerine bağlı kalmayacağını ve hükümetin artık ekosisteme derinden gömülü olduğunu, bu nedenle yapay zekâ endüstrisini düzenlemede çok sert bir tutum takınmayacağını ve şirketlerle fikir birliği yaklaşımı izleyeceğini ifade etmiştir. Çinli teknoloji firmalarının yurtdışında ABD teknoloji şirketleri kadar büyük bir varlık göstermediğini ve Çinli kimliklerinin onları geri tuttuğu söylenmiştir. Zhang, Çinli teknoloji şirketlerinin işletme ortamının "düşmanca" olacağı ve hem iç hem de dış pazarlarda baskılarla karşı karşıya kalacakları konusunda uyarılarda bulunmuştur.

Kaynak: Reuters

Erişim: https://www.scmp.com/economy/global-economy/article/3262787/beijings-intervention-chinese-markets-including-tech-could-strangle-economic-dynamism-author-says?campaign=3262787&module=perpetual_scroll_0&pgtype=article

Anahtar Kelimeler: Çin, Devlet, Ekonomi, Pazar, Teknoloji.

4. Almanya'da Sanayinin Rekabet Gücü Tehlikeye Giriyor / IFO Institute (Almanya)

Alman sanayisinin Avrupa Birliği içerisindeki ve küresel piyasalardaki rekabetçi konumu iki yıldır kötüye gitmektedir. Bu durum, aylık IFO anketinin analizleri sonrasında ortaya konmuştur. AB içinde şirketler 2022'nin üçüncü çeyreğinden bu yana rekabetçi konumları açısından geride kaldıklarını bildirmişlerdir. IFO Anketleri Başkanı Klaus Wohlrabe, "Alman endüstrisinin küresel rekabette ayakta kalması giderek zorlaşıyor" demiştir.

Almanya'da neredeyse tüm sektörler, 2023 yılının dördüncü çeyreğine kıyasla 2024'ün ilk çeyreğinde rekabetçi konumlarının kötüleştiğini bildirmiştir. İlaç endüstrisi ve ahşap ürün üreticileri (mobilya hariç) bu konuda istisna olmuştur. AB dışındaki pazarlarla ilgili olarak, içecek endüstrisi dışındaki tüm sektörler bir önceki çeyreğe göre daha kötü bir rekabet pozisyonu bildirmiştir. Giderek daha fazla Alman şirketi yurt içinde de baskı altına girmektedir. 2022 yılının sonuna kadar neredeyse şirketlerin çoğu iç pazarda iyi bir performans gösterme eğilimine sahipken bu durum artık değişmiştir.

Erişim: <https://www.ifo.de/fakten/2024-05-21/industrie-deutschland-sieht-ihre-wettbewerbsfaehigkeit-gefaehrdet>

Anahtar Kelimeler: Almanya, Rekabet, Sanayi.

5. Dolar Yavaş Yavaş Düşerken Altın Fiyatları Yükseliyor / Mises Institute (ABD)

Yatırımcılar için parasal yıkım ortamında en kötü karar devlet tahvillerine yatırım yapmak ve nakit tutmaktır. Hükümetler, para biriminin satın alma gücünü kademeli olarak azaltarak mali dengesizliklerini gizleyebileceklerini bilirler ve bu politika ile iki şeyi başarırlar: Enflasyon, servetin mevduat tasarruf sahiplerinden ve reel ücretlerden hükümete gizli bir transferidir; örtülü bir vergidir. Buna ek olarak, hükümet özel sektörün servetine el koyarak, ekonominin üretken kesiminin para biriminin kullanımını kanunla dayatarak ve ekonomik aktörleri düzenleme yoluyla tahvillerini satın almaya zorlayarak

para birimini ihraç edenin temerrüdünü üstlenmesini sağlar. Tüm finansal sistemin düzenlenmesi, en düşük riskli varlığın devlet tahvili olduğu yanlış önermesi üzerine inşa edilmiştir. Bu durum bankaları para birimi -devlet tahvili- biriktirmeye zorlar ve düzenleme yoluyla devlet kurumlarını ve kamu sektörünü finanse etmek için sıfır ya da çok az sermaye kullanmaya zorlayarak devlet müdahalesini ve özel sektörün dışlanmasını teşvik eder. Merkez bankalarının dijital para birimlerini olabildiğince hızlı bir şekilde uygulamak istemeleri tesadüf değildir. Merkez Bankası **Dijital para** birimleri, para kılığına girmiş bir gözetimdir ve mevcut niceliksel gevşeme programlarının enflasyonist politikalarının sınırlamalarını ortadan kaldırmanın bir yoludur. Merkez bankası, para politikası aktarım mekanizmalarının tam olarak kendi kontrolü altında olmaması nedeniyle giderek daha fazla hayal kırıklığına uğramaktadır. Merkez bankaları ve hükümetler, bankacılık kanalını ve dolayısıyla kredi talebinin enflasyona olan desteğini ortadan kaldırarak, bağımsız para biçimlerinin rekabetini zorlama yoluyla ortadan kaldırmaya çalışabilir ve para birimini istediği gibi değer kaybına uğratabilir.

Kaynak: Mises Institute

Altın ve tahviller bunu mükemmel bir şekilde göstermektedir. **Altın** son beş yılda %89 yükselirken, **S&P 500** %85 ve **ABD toplam tahvil endeksi** %0,7 ile hayal kırıklığı oluşturmuştur. Finansal varlıklar para biriminde yaşanan yıkımın kanıtlarını yansıtıyor.

Hisse senetleri ve altın yükseliyor; tahviller hiçbir şey yapmıyor. Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda altın hiç de pahalı değildir. Aksine son derece ucuzdur. Merkez bankaları ve politika yapıcılar, trilyonlarca dolarlık karşılıksız yükümlülüklerle kamu hesaplarını denkleştirmenin tek bir yolu olacağını biliyor. Bu yükümlülükleri değersiz bir para birimiyle geri ödemek. Nakitte kalmak tehlikelidir; devlet tahvili biriktirmek pervasızlıktır, ancak altını reddetmek paranın gerçekliğini inkâr etmektir.

Erişim: <https://mises.org/mises-wire/gold-prices-rise-dollar-slowly-dies>

Anahtar Kelimeler: Altın, Dolar, Rekabet.

6. Küresel Ekonomi için Gelecek Beklentileri / National Institute of Economic and Social Research (İngiltere)

Ulusal Ekonomik ve Sosyal Araştırma Enstitüsü'nün (NIESR) **İlkbahar Küresel Ekonomik Görünüm Raporu**'na göre, Avrupa Merkez Bankası'nın faiz oranlarını diğer merkez bankalarından önce düşürmesi bekleniyor. Enflasyon gelişmiş ekonomilerde düşmüş olsa da ABD'de yüzde 3'ün üzerinde sabit kalmıştır. FED, enflasyon %2'ye yaklaşıncaya kadar faiz indirimi yapmayacağını belirtirken Eylül ayına kadar herhangi bir indirim beklenmemektedir. Avro Alanı'nda enflasyon hedeflere yaklaşırken, **ECB**'nin (Avrupa Merkez Bankası) Haziran'da faiz indirimlerine başlaması bekleniyor. Gelişmiş ekonomilerde merkez bankalarının faiz kararları değişkenlik gösterirken, NIESR'ın raporu **küresel GSYH büyümesinin** %3,2'den yüzde 3,1'e gerileyeceğini tahmin ediyor. Gelişmekte olan ekonomilerde zayıf bir görünüm varken, 29 ülkenin büyüme oranlarında artış bekleniyor. Küresel GSYH büyümesi %3 civarında seyrederken, yüksek faiz oranları ve yapısal sorunlar önemli bir faktör oluşturuyor. Gelişmiş ekonomiler demografi, iklim değişikliği, dijital dönüşüm ve ticaretin parçalanması gibi sorunlarla mücadele ediyor. Gelişmekte olan ekonomilerde büyüme beklentileri düşükken, jeopolitik gerilimlerin etkisi henüz belirsiz. Gelecek için küresel ekonomide öngörülen riskler nelerdir?

Jeopolitik gerilimler hala küresel ekonomi için ana riskler arasında yer alıyor. Kızıldeniz'deki Husi saldırıları nakliye maliyetlerini artırdı ve Avrupa gibi Kızıldeniz

üzerinden ticareti yoğun kullanan bölgelerde tüketici enflasyonunu etkileyebilir. Gazze'deki zulüm, petrol fiyatlarının artmasına ve küresel ekonomiyi olumsuz yönde etkilemeye devam ediyor. Ayrıca, yaklaşan ABD seçimleri öncesi belirsizlikler küresel finans piyasalarını etkileyebilir ve gelecek politika değişikliklerinden kaynaklanan riskler bulunmaktadır. ABD'deki kamu borcunun sürdürülebilirliği ve FED'in faiz politikası gibi içsel riskler de göz önünde bulundurulmalıdır.

Kaynak: NIESR

Erişim: <https://www.niesr.ac.uk/blog/future-prospects-global-economy>

Anahtar Kelimeler: ABD, Avrupa, Banka, Ekonomik Büyüme, Enflasyon.

7. Avrupa Seçimleri: Kiel Enstitüsü Çin'e Bağımlılığı Azaltmak İçin Daha Fazla Serbest Ticaret Anlaşması Öneriyor / Kiel Institute (Almanya)

AB'nin dış ticaretinde Çin'in önemi azalmış olsa da hala yüksektir. **Kiel Enstitüsü**, AB'nin Çin'e olan bağımlılığını azaltmak için diğer ülkelerle ticaretini artırmasını öneriyor. Çin, AB'nin en büyük ithalat kaynağı ve üçüncü en büyük ihracat hedefi konumundadır. Kiel Enstitüsü'nden Alexander Sandkamp, Çin ile ticaret bağımlılığının jeo-ekonomik açıdan riskli olduğunu belirtiyor. Elektronik ürünler ve yeşil dönüşüm alanlarında Çin ile olan

bağımlılık oldukça yüksektir. Çin'in bu ürünlerin ve hammaddelerin küresel tedarikindeki hakimiyeti, uzun vadede ticaret ortağının değiştirilmesini zorlaştırabilir. Örneğin Tayvan ile yaşanan çatışma durumunda, AB için alternatif tedarikçi bulmak zorlaşabilir.

Ancak uzun vadede, **yeni ticaret yapıları** ve **tedarik zincirleri** kurulduktan sonra Çin, bir ticaret ortağı olarak yerini alabilir. Kiel Enstitüsü tarafından yapılan simülasyonlar, AB'nin ekonomik çıktısının her yıl yaklaşık %0,8 oranında daha düşük olacağını gösteriyor ki bu da 2023'te GSYH açısından 136 milyar Euro'ya karşılık gelmektedir. Çin'de ise bu oran %0,9 olacaktır. Kısa vadeli bir ticaret yasağı durumunda AB'nin hazırlıksız yakalanacağı ve ağır sonuçlar doğuracağı belirtiliyor. Bu nedenle AB'nin, bir çatışmaya hazırlıklı olmak için rotasını bugünden belirlemesi gerekiyor. Serbest ticaret anlaşmalarının tercih edilen araç olduğu vurgulanıyor, çünkü ticaret maliyetlerini azaltıyor ve öngörülebilirliği artırıyor. **Avrupa seçimleri** göz önüne alındığında, tarafların stratejik ortak ülkelerle serbest ticaret anlaşmalarını savunacak cesareti bulması gerektiği belirtiliyor çünkü bu durum, AB'nin jeopolitik konumunu güçlendirecek ve ilgili tüm tarafların refahını artıracaktır.

Kaynak: European Union

Erişim: <https://www.ifw-kiel.de/publications/news/european-elections-kiel-institute-recommends-more-free-trade-deals-to-reduce-china-dependence/>

Anahtar Kelimeler: Avrupa, Çin, Ticaret.

8. Küresel Güneyde Çin Elektrikli Araçları / Royal United Services Institute (İngiltere)

Çin, elektrikli araç endüstrisinde küresel bir lider olarak öne çıkıyor. **Çinli şirketler**, özellikle BYD, uygun fiyatlı elektrikli araçlar sunarak gelişmekte olan pazarlarda büyük ilerlemeler kaydediyor. Çin'in bu alandaki yükselişi, Pekin'in küresel liderlik hedeflerini ve ekonomik stratejilerini destekliyor. Avrupa Birliği, Çin'den ithal edilen elektrikli araçlarla ilgili bir anti-damping soruşturması başlatırken, İngiltere de benzer bir soruşturma yürütmeyi düşünüyor. Avrupa'nın en büyük endişesi ise ucuz Çinli elektrikli araçların yerel Avrupalı üreticilerin pazar payını tehdit etmesidir. Otomotiv sektörü, AB istihdamının %6,1'ini ve GSMH'nin %7'sini oluşturuyor. Çin, 2009'dan itibaren bataryalı elektrikli araçları önceliklendirdi ve BYD gibi şirketler hükümet desteğiyle hızla büyümüştür. 2017 yılında Çin, otomobil üreticilerinin küresel pazarda da başarılı olmasını hedeflemiştir. 2023 yılında, Çinli markaların Avrupa'daki pazar payı %7,9'a yükselmiştir. Çinli şirketler, özellikle küresel güneyde, EV (elektrikli araç) pazarında hızlı bir büyüme kaydediyor. Örneğin, Brezilya'da EV satışları 2024'ün ilk üç ayında %145 artarken BYD şirketinin buradaki pazar payı %40 oranındadır.

Kaynak: RUSI

BYD'nin Dolphin Mini modeli, Brezilya'da en çok satan elektrikli araç olurken Brezilya'da büyük bir üretim tesisi kurarak yerel üretime de önemli yatırımlar yapmıştır. Bu yatırımlar, Brezilya hükümetinin sanayisizleşme ve işsizlik konusundaki endişelerini hafifletiyor. Ayrıca BYD, Macaristan, Tayland, Endonezya ve Orta Meksika gibi diğer ülkelerde de fabrikalar kurmayı planlıyor. Çin'in küresel EV stratejisi, Pekin'in küresel

güneydeki ülkeleri kazanma çabalarıyla örtüşüyor. BYD'nin Brezilya'daki başarısı, Pekin'in küresel liderlik hedefleri için de bir zaferdir. **Çin, küresel EV pazarında** liderlik konumunu güçlendirmek için stratejik yatırımlar yapıyor. BYD gibi şirketler, uygun fiyatlı ve teknolojik olarak ileri elektrikli araçlar sunarak gelişmekte olan pazarlarda hızla büyüyor. Bu strateji, Çin'in küresel ekonomik ve siyasi etkisini artırma çabalarını destekliyor. Çin, küresel EV pazarında liderlik konumunu güçlendirmek için stratejik yatırımlar yapmaya devam ediyor.

Erişim: <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/leading-charge-chinese-electric-vehicles-global-south>

Anahtar Kelimeler: Çin, Elektrikli Araç, Yatırım.

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

B. POLİTİKA

1. Tayvan'ın Yeni Başkanı Çin'i Nasıl İdare Edecek? / Foreign Affairs (ABD)

20 Mayıs'ta Taipei'de düzenlenecek bir törenle **Tayvan'ın** yeni lideri olarak Lai Ching-te göreve başlayacak. Günümüzde başkan yardımcısı olan **Lai**, Tayvan'ın Çin ile olan hassas ilişkilerinde önemli bir dönemde görevi devralmaktadır. Çin, Tayvan'ı kendi topraklarının bir parçası olarak görürken, gerekirse güç kullanarak Tayvan'ı anakara ile birleştirme niyetindedir. Lai, Çin'e şüpheyle yaklaşan bir lider olarak bilinmektedir. Ocak ayındaki seçimlerde zafer kazanarak Tayvan'ın bağımsızlık yanlısı Demokratik İlerleme Partisi'nin (DPP) liderliğini sürdürmektedir. Lai, parlamentoda çoğunluğu kazanmış olsa da Çin yanlısı Kuomintang (KMT) partisi de önemli bir güç olarak orada bulunmaktadır.

Kaynak: Reuters

Lai, 1959'da Tayvan'ın kırsal kesiminde doğmuş ve işçi sınıfı bir anne tarafından büyütülmüştür. Harvard'da halk sağlığı eğitimi almış ve Tayvan'da omurga uzmanı olarak tanınmıştır. 1996 yılında parlamentoya seçilmiş ve 2010 yılında Tainan belediye başkanı olmuştur. Lai'nin göreve başlaması tam olarak karmaşık bir siyasi ortamda gerçekleşecektir. DPP'nin bağımsızlık yanlısı politikaları ve KMT'nin Çin ile daha yakın

ilişkiler kurma eğilimi arasında bir denge bulunması gerekmektedir. Tayvan halkı, Çin ile birleşmeye eskisinden daha az ilgi duyarken bağımsızlık konusundaki tutumunu korumaktadır. Ancak Lai, selefi Tsai gibi statükoyu sürdürme sözü vermiştir.

Lai Ching-te'nin Tayvan'ın yeni lideri olarak göreve başlaması, Çin ile ilişkilerde hassas bir döneme işaret etmektedir. Lai'nin geçmişi ve siyasi kariyeri, Tayvan'ın bağımsızlık yanlısı politikalarını destekleyen bir lider olarak öne çıkmasını sağlamıştır. Ancak Tayvan'daki karmaşık siyasi ortam ve Çin'in artan baskıları, Lai'nin dikkatli bir denge politikası izlemesini gerektirmektedir. Uluslararası güçler, Tayvan'daki durumu yakından izleyerek barışı koruma ve statükoyu sürdürme stratejilerini sürdürecektir.

Erişim: <https://www.foreignaffairs.com/taiwan/how-will-taiwans-new-president-handle-china>

Anahtar Kelimeler: Çin, Politika, Siyasi, Tayvan.

2. Türkiye-İsrail İlişkileri Tehlikeli Bir Dönüm Noktasında / Institute for National Strategic Studies (İsrail)

Cumhurbaşkanı Erdoğan ateşkes sağlamak amacıyla bir hamle yaparak İsrail'le ticari ilişkileri tamamen durdurma kararı almıştır. Gazze'de yapılan saldırılar iki ülke arasındaki ilişkilerin bozulmasına yol açmıştır. Türk halkı çoğunlukla Filistin'in yanında olurken İsrail'e karşı da düşmandır. Türkiye ayrıca **Gazze Şeridi'ne** önemli insani yardımlarda bulunmuştur. Savaşın başında Türkiye, **Filistin'in** güvenliği için aktif katılımı garantörlük modeli bile önermiştir.

İsrail'le yapılan serbest ticaret anlaşmasını tek taraflı olarak ihlal etmek, Türkiye'yi uluslararası örgütlerde İsrail'in kovuşturmasına maruz bırakacağı ve ticari ortakları nezdindeki güvenilirliğini zayıflatacağı düşünülmektedir. İsrail'in karşı karşıya olduğu ikilem kolay değildir. Bu bağlamda ortaya çıkan ve şu aşamada net bir cevabı bulunmayan önemli bir soru, bu olgunun yalnızca Türkiye-İsrail ilişkileriyle mi sınırlı olduğu yoksa İsrail-Filistin olaylarına bağlı olarak Türk dış politikasında büyük bir değişikliği mi temsil ettiğidir. Erdoğan düzenlediği basın toplantısında, İsrail ile ticari ilişkilerin kesilmesinin, İsrail'i Gazze'deki savaşta ateşkesi kabul etmeye zorlamanın bir

yolu olduğunu ve savaş sona erdiğinde ekonomik ilişkilerin yenilenmesi olasılığının ortadan kaldırıldığını iddia etmiştir. 2019-2020'de görüldüğü gibi **Türk dış politikasının** şekillenmesinde ideolojik ve yerel kaygıların güçlenmesi, reel politik kaygıların önüne geçmektedir.

Erişim: <https://www.inss.org.il/publication/turkey-israel-low/>

Anahtar Kelimeler: Gazze, İsrail, Türkiye, Ticaret.

3. Reisi'nin Ölümü İran'ın Geleceği İçin Ne Anlama Geliyor? / Foreign Policy (ABD)

İran Cumhurbaşkanı İbrahim Reisi, pazar günü kendisini ve diğer İranlı yetkililerden oluşan bir heyeti taşıyan helikopterin İran'ın kuzeyindeki dağlara düşmesi sonucu hayatını kaybederek ülkenin ve bölgenin geleceğini daha da belirsizliğe sürüklemiştir. İran devletine bağlı İslam Cumhuriyeti Haber Ajansı, Dışişleri Bakanı Hüseyin Emir Abdullahiyan ve diğer üst düzey yetkililerin de İran'ın Doğu Azerbaycan eyaletinde seyahat ederken helikopterin düşmesi sonucu öldüğünü doğrulamıştır. Bölgede yaşanan yoğun sis, kaza yeri bulunmadan önce arama kurtarma çalışmalarını saatlerce engellemiştir. Reisi'nin ölümü, İran siyasetinde ülkenin sert bir çizgiye kaydığı ve Orta Doğu'yu bölgesel bir savaşın eşğine getirme tehdidinde bulunduğu kısa ama dönüştürücü bir döneme son noktayı koymuştur. Yaklaşık üç yıllık iktidarında Reisi, İran'ın iç siyasetini ve sosyal politikasını daha muhafazakâr bir yöne kaydırmış ve 2017 cumhurbaşkanlığı seçimlerinde kendisini yenen selefi Hasan Ruhani'nin önce İran'ın nükleer programı konusunda Batı ile bir yumuşama arayışına girip ardından vekaleten saldırıları artırmasının ardından ülkeyi bölgedeki açık ABD karşıtı rolüne daha da itmiştir. Ayrıca Reisi yönetimindeki İran Rusya'yı Ukrayna savaşında **Şahed** insansız hava araçları ve ağır silah ihracatıyla desteklemiş ve ölümünden sadece bir ay önce İsrail'e karşı büyük bir insansız hava aracı ve füze saldırısı başlatmıştır.

Uzmanlar, Reisi'nin yerine kim gelirse gelsin, onun izlediği stratejinin İran'ın siyasi ve dini liderliğinin üst kademeleri arasında pekişmiş olması nedeniyle değişmesinin pek mümkün olmadığını söylemektedir. Reisi cumhurbaşkanı olmadan önce, 1988'de

tahminen 5.000 muhalifin idam edilmesinden sorumlu olan İran'ın kovuşturma komitesinde görev yapmıştır. Devlet başkanının oğlu Mojtaba Khamenei dışında 85 yaşındaki Khamenei'nin olası haleflerinin kısa bir çizgisi varken, Reisi'nin ölümü ülkenin siyasi geleceğini daha fazla kargaşaya sürükleyebilir. Uzmanlar erken seçimde liberal bir figürün ortaya çıkma ihtimalinin düşük olduğunu söylerken, Reisi'nin ölümü yüzey altında varlığını sürdüren protesto hareketlerinin yeniden canlanması için küçük bir açık kapı bırakabilir.

Kaynak: *Matin Ghasemi*

Erişim: <https://foreignpolicy.com/2024/05/20/iran-president-helicopter-crash-raisi-politics-supreme-leader/>

Anahtar Kelimeler: İran, Reisi, Savunma.

4. Putin'in Kabine Değişikliği / Brookings (ABD)

Vladimir Putin beşinci kez Devlet Başkanı olarak göreve başlamıştır. Zafer Günü kutlamalarının ardından kabine değişikliği de yapılmıştır. Bununla birlikte, Shoigu'nun yakın bir sırdaşı olan ve yolsuzluklarıyla bilinen Savunma Bakan Yardımcısı Timur Ivanov'un kısa süre önce tutuklanması, Shoigu'nun savunma bakanlığı pozisyonunun tehlikede olabileceğinin sinyallerini vermiştir. Shoigu'nun görevden alınması son kabine değişiklikleri arasında en önemli olanıdır. Shoigu, 2008'den beri bu görevi yürüten

Nikolay Patruşev'in yerine Rusya Güvenlik Konseyi sekreteri olacaktır. Patrushev, Putin'in gemi inşasını denetlemekten sorumlu yardımcısı olarak atanırken, Oğlu Dmitry Patrushev ise tarımdan sorumlu başbakan yardımcılığına terfi etmiştir. Putin sisteminde resmi unvanların, kişinin Putin ile olan ilişkisinden daha az önemli olduğunu unutmamalıdır.

Rusya'ya **Savunma Bakanı** olarak Andrei Belousov'un atanması, ülkenin savaş ekonomisine odaklanma ve askeri harcamaları kontrol altında tutma çabalarını yansıtmaktadır. Belousov, ekonomik kökenli bir isim olmasına rağmen, levazım subayı olarak görev yapacak ve askeri sektördeki yolsuzlukla mücadele etmek, tedarik zincirlerini güçlendirmek ve askeri yenilikçiliği teşvik etmek gibi önemli sorumlulukları üstlenecektir. Putin'in, Ukrayna ile devam eden savaşı etkin bir ordu ve sağlam bir ekonomiyle kazanma niyetinde olduğu vurgulanmıştır.

Kaynak: Reuters

Erişim: <https://www.brookings.edu/articles/putins-cabinet-reshuffle-the-quartermaster-takes-over/>

Anahtar Kelimeler: Putin, Rusya, Savaş.

5. Kuzey Kore Krizi Yaklaşıyor / Foreign Affairs (ABD)

ABD'de Başkanlık seçimi yaklaşırken, **Kuzey Kore**'nin yeni provokasyonlara girişme tehlikesi baş göstermiştir. Araştırmalar, Kuzey Kore'nin ABD seçim yıllarında diğer yıllara kıyasla daha fazla silah testi yapma eğiliminde olduğunu ortaya çıkarmıştır. Kim Jong Un'un kısa bir süre önce Güney Kore'yi düşman devlet ilan etmesi gerilimi artırmış ve potansiyel düşmanlıklara zemin hazırlamıştır. Geçmişte Kim'i kontrol etme ve nükleer programını dizginleme çabalarına rağmen, **Pekin** ve **Moskova** şimdi Kuzey Kore liderini benimsemeyi seçerek ona cezasız hareket etme konusunda daha fazla özgürlük tanımıştır. Kuzey Kore'nin taktik nükleer silahlar kullanması ve hatta geçmişte yaşananları anımsatacak şekilde Güney Kore'ye karşı sınırlı bir askeri saldırı başlatması ihtimali bulunmaktadır.

Kuzey Kore'nin **Güney Kore**'yi kışkırtması halinde, yarımadanın başta ABD olmak üzere kimsenin arzu etmediği bir çatışmaya sürüklenme riski bulunmaktadır. Böyle bir senaryoyu önlemek için Biden yönetimi Kuzey Kore'yi caydırma çabalarını artırmalıdır. Trump ile başarısızlıkla sonuçlanan müzakerelerin ardından Kim, ABD ile ciddi görüşmeleri reddederek nükleer başlık taşıma kapasitesine sahip gelişmiş silahları test etmeye devam etmiştir. Dahası, Kuzey Kore daha fazla nükleer silah üretmek için uranyum zenginleştirme kapasitesini arttırmaktadır. Rejimin Güney Kore'ye yönelik agresif söylemi, Kuzey Kore'nin potansiyel bir askeri çatışmaya hazırlanmasıyla ilişkilerinde bir değişim olduğunu göstermektedir.

Çin ve Rusya'nın, Kuzey Kore'nin nükleer yaptırımlara uyumunu izleyen BM Uzmanlar Paneli'nin süresinin uzatılmasına yönelik bir önergeyi çekimser kalarak veto etmesi gibi son dönemdeki eylemleri, Kuzey Kore'ye verdikleri destek konusunda endişelere yol açmıştır. Raporlar, Rusya'nın Kuzey Kore ile iş birliğini artırmayı tartıştığını ve durumu daha da karmaşık hale getirdiğini göstermektedir. Kuzey Kore'nin artan gerilimi ve silah denemeleri bölgesel istikrar için önemli bir tehdit oluşturmaktadır. ABD liderliğindeki uluslararası toplumun bu meseleyi ele alması ve Kore yarımadasında olası bir çatışmayı önlemesi hayati önem taşımaktadır.

Kaynak: Reuters

Erişim: <https://www.foreignaffairs.com/north-korea/coming-north-korean-crisis>

Anahtar Kelimeler: ABD Seçimleri, Kim Jong Un, Kuzey Kore.

6. İsrail Refah Bölgesinde Saldırlarına Devam Ediyor / Time (ABD)

İsrail ordusunun Refah'ta kara harekâtına başlamasının ardından tankların şehir merkezine ulaşmasıyla birlikte çatışmaların tırmandığı bildiriliyor. İsrail'in saldırıları, uluslararası toplumda sivil kayıplara neden olduğu için büyük eleştiriler alıyor. Çadır kampındaki yangında hayatını kaybeden sivillerin sayısı dünya çapında büyük öfkeye yol açarken Liderler, İsrail'e operasyonları durdurma çağrısı yapıyor ve sivillerin korunması gerektiğini vurguluyor. **ABD Ulusal Güvenlik Konseyi**, İsrail'in Hamas'a karşı hareket etme hakkını savunurken sivil kayıplar konusunda endişelerini dile getiriyor ve İsrail'e sivilleri koruma sorumluluğunu hatırlatıyor.

İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu pazartesi günü İsrail parlamentosunda yaptığı konuşmada olayı “trajik bir hata” olarak nitelendirmiştir. İsrail ordusu saldırının

Refah'taki bir Hamas yerleşkesini hedef aldığını ve iki üst düzey militanın ölümüyle sonuçlandığını iddia etmiştir. Geçtiğimiz hafta **Uluslararası Adalet Divanı** (UAD) İsrail'e "Gazze'deki Filistinli grubun kısmen ya da tamamen fiziksel olarak yok olmasına yol açabilecek yaşam koşullarına neden olabilecek askeri saldırılarını ve Refah vilayetindeki diğer eylemlerini derhal durdurma" talimatı vermiştir. İsrail'in haftalar önceki kara harekâtından önce yaklaşık 1,5 milyon yerinden edilmiş Gazzeli, Refah'ta barınmaktadır.

Erişim: <https://time.com/6982667/israel-strikes-rafah/>

Anahtar Kelimeler: Gazze, İsrail, Katliam, Refah, Saldırı.

7. İran İsrail'e Karşı Neden Kazandığına İnanıyor? / Foreign Policy (ABD)

Pazar günü aralarında **İran Cumhurbaşkanı** İbrahim Reisi ve Dışişleri Bakanı Hüseyin Emir Abdullahiyan da bulunduğu çok sayıda yetkili helikopter kazasında hayatını kaybetmiştir. Nisan ayındaki Şam saldırısından sonra bazı radikaller yönetimi açıkça eleştirmeye başlamıştır. Bu olay, nisan ayında İran ile İsrail arasında gerçekleşen eşi benzeri görülmemiş bir gerilimin ardından yaşanmış ve bu gerilimlerin İran'ın bölgesel politikası ve İsrail ile devam eden çatışma üzerindeki potansiyel etkilerine ilişkin spekülasyonlara yol açmıştır.

İran'ın misillemeleri gerilimi azaltma yolunda işe yaramış gibi görünmektedir. İlk olarak, Tahran, balistik füze alımını artırabilir ancak bu durum Avrupa ile ilişkilerini olumsuz etkileyecektir. İkincisi, İran'ın Suriye'deki etkisini artırmak için Rusya'dan yardım istemesi beklenmektedir. Ancak, ABD'nin Irak'taki varlığı İran'ı kara erişimini genişletmeye ve ABD üslerine yönelik saldırıları sürdürme motivasyonunu artırabilir. Bu durum, İran'ın Suriye ve Lübnan'a daha fazla etki sağlamasına yardımcı olabilir.

Tahran'ın gözünde İsrail küresel olarak daha fazla dışlanacak; **Rusya, Çin ve Hindistan** gibi diğer güçler etkilerini artırdıkça ABD artık bölgenin en önemli oyuncusu olmayacak ve Körfez Arap ülkeleri İran'a karşı bir araya gelmekten kaçınacak, bunun yerine Suriye ve Hizbullah gibi İran müttefikleriyle ilişkilerini geliştirmeye çalışacaktır.

İran ve İsrail'in yeni oyun kurallarını tam olarak tanımlayıp test etmedikleri göz önüne alındığında, her iki taraf da yanlış hesap yapabilir. İran'da stratejik sabrını terk edip daha agresif bir duruş sergileme eğiliminde olanlar, İsrail'in kırmızı çizgileri konusunda ne kadar kararlı olduğunu test edeceğini düşünmektedir. Bu durum her iki taraf için de yanlış hesaplama riskini artıracak ve yıkıcı sonuçlara yol açacaktır. Orta vadede, İran'ın Orta Doğu'da kaybolan ABD hegemonyasının yerini alacak yeni bir düzen arayışı, Körfez Arap ülkelerini daha güçlü ABD güvenlik garantileri talebine yönlendirebilir ve bu da İran'ın algısını derinleştirecektir.

Kaynak: Ahmad Al-Rubaye

Erişim: <https://foreignpolicy.com/2024/05/20/iran-israel-war-deterrence-raisi-crash/>

Anahtar Kelimeler: ABD, İbrahim Reisi, İran, İsrail, Savaş.

C. ÇEVRE

1. Atık Su Yönetimi Yoluyla Su Yeterliliğın Sağlanması / Observer Research Foundation (Hindistan)

Hindistan'da birçok şehir suyla alakalı çeşitli sorunlarla karşı karşıyadır. Arıtılmış temiz su arzı ve talebi arasında ciddi bir dengesizlik vardır. Ülkede arıtılmış su sıkıntısı olmasına rağmen mevcut olan arıtılmış tatlı su belediyelerin su boru hatları ile tüketicilere ulaştırılırken, bu suyun büyük bir bölümü son tüketici tarafından bahçe işleri, araç ve garaj, inşaat vb. amaçlar için kullanılmaktadır. Arıtılmış suyun bu tarz fuzuli amaçlar için kullanılması su sorununu giderek artıracaktır. Su ihtiyacını karşılamak için yeraltı su kaynaklarına başvurulması yeraltı su seviyesinin çekilmesine neden olmaktadır. Atık suyun çok ufak bir kısmı bazı kuruluş ve kurumlar tarafından tekrar kullanılmak üzere arıtılmaktadır. Kullanıcılar tarafından arıtılmamış atık suyun serbest bırakılması çeşitli açıdan sosyal, ekonomik ve çevresel sonuçlara sebebiyet vermektedir. Arıtılmamış atık sular toprak kalitesini, bitki örtüsünü, nehirleri, kanalları, gölleri, yer altı su kaynaklarını ve yaban hayat sağlığını olumsuz yönden etkileyecek çeşitli zararlı maddeleri içermektedir. Örneğın, birçok fakir insan banyo yapma ve çamaşır yıkama ihtiyaçlarını karşılamak için nehre giderken, buradaki kirli atık su sebebiyle hastalanmakta ve ellerindeki son paralarını iyileşme ve sağlıklarını geri kazanmak için harcamaktadır.

Uzmanlar, atık suyun tüm zararlı bileşenlerinden ayrılincaya kadar arıtılma sürecine tabi tutulması gerektiğı hususunda hemfikirdir. Hindistan'da halen daha birçok bilimsel laboratuvar doğaya tehlikeli ve toksik atık su salarken, çeşitli endüstriler de arıtılmamış atık su kütlelerini doğaya bırakmaktadır. Delhi'nin Ulusal Başkent Bölgesi su kurumu bölgeye günde 946 milyon galon su sağlarken, şehir genel olarak 792 milyon galon kanalizasyon suyu -atık su- üretmektedir. Üretilen toplam atık suyun yaklaşık %70'i (550 milyon galon) çeşitli kanalizasyon arıtma tesislerinde arıtılmaktadır. Mevcut durumda sulama, bahçecilik, inşaat ve sanayide yeniden kullanılmak adına sadece 89 milyon galon arıtılmış su sağlanırken, elektrik santralleri, yer altı su kaynaklarının beslenmesi, tuvalet ve taşıtların yıkanması için daha yüksek miktarda arıtılmış atık su sağlamak için çalışmalar sürmektedir. Delhi hükümeti, kanalizasyon arıtma tesisleri, bu tesislere su akışının düşük

olması, ana ve çevresel kanalizasyon hatlarındaki yetersizlik nedeniyle yeteri miktarda arıtılmış atık su üretememektedir.

Kaynak: ORF

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/achieving-water-sufficiency-through-wastewater-management>

Anahtar Kelimeler: Atık Su, Altyapı, Hindistan.

2. Tayland'da Sel Riskinin Azaltılması / Stockholm Environment Institute (İsveç)

Muson fırtınaları, Tayland'ın kuzey dağlarında ani sellere yol açarak ölümlere ve mal kayıplarına neden olmaktadır. Kasım 2021'de erken uyarı sisteminin yetersizliği sebebiyle Mae Sai'de büyük bir sel felaketi yaşanmış ve yaklaşık yarım milyon dolar zarara yol açmıştır. Stockholm Çevre Enstitüsü (SEI) Mae Fah Luang Üniversitesi ile iş birliği yaparak erken uyarı tahminlerinde iyileşme sağlamış ve yeni bir uygulama modeli geliştirmiştir. Ancak, dağlık Sai-Ruak Nehir Havzası'nda meteorolojik gözlem ağlarının olmaması, etkili sel önleme ve müdahale faaliyetlerini engellemektedir. Devlet kurumları bölgedeki topluluklara zamanında uyarı sağlamak için yeterli bilgiye sahip değildir. SEI

araştırmacıları, Tayland Ulusal Su Kaynakları Ofisi ve Mae Fah Luang Üniversitesi ile iş birliği yaparak belediyenin yeni hidro-metre istasyonları kurması için beş yer belirlemiştir. SEI'nin taşkın modeli, nehrin akışını simüle ederek sel riskini önlemeye yardımcı olmuş ve Tayland-Myanmar sınırındaki kurumlar arası iş birliğinin önemini vurgulamıştır.

SEI, Mae Fah Luang Üniversitesi ile ani sel baskınları için daha iyi uyarılar sağlayan **Usurapong** adlı yerel bir uygulama geliştirmiştir. Mayıs 2022'de piyasaya sürülen ve 1000'den fazla indirilen bu uygulama, hava durumu ve su seviyeleri hakkında bilgiler verirken devlet kurumları ve haber medyasından gelen tavsiyeleri de içermektedir. SEI ekip üyesi Uttam Ghimire, erken uyarıların sellere müdahaleyi iyileştirmenin ana yollarından biri olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca SEI, su yönetimi için hidrolojik modeller sağlamış ve iklim değişikliği tahminleriyle bağlantılı arazi kullanım senaryoları hazırlamayı planlamaktadır. SEI Kıdemli Araştırmacısı Thanapon Piman, taşkın riski yönetiminin Tayland ve Myanmar'daki kurumlar arasında koordinasyon gerektirdiğini belirterek, yerel politika yapımcılarla iş birliği yaptıklarını söylemiştir.

Erişim: <https://www.sei.org/features/reducing-flood-risk-in-thailand/>

Anahtar Kelimeler: Çevre, Felaket, Sel, Tayland.

3. Doğu Asya Fırsatı: Hindistan'ın Yeşil Hidrojen Stratejisinde Japonya ve Güney Kore'ye Öncelik Vermesi / Observer Research Foundation (Hindistan)

Hindistan, **yeşil hidrojenin** ihracat fırsatlarını değerlendirerek Japonya ve Güney Kore ile stratejik iş birliğine odaklanmalıdır. Hidrojen, ağır sanayi ve uzun mesafeli taşımacılık gibi sektörlerde karbonsuzlaştırma potansiyeline sahip önemli bir enerji taşıyıcısıdır. Ancak, dünya genelinde çoğunlukla gri hidrojen üretirken, Hindistan yeşil hidrojen üretimini teşvik ediyor. Ulusal Yeşil Hidrojen Misyonu kapsamında 2030'a kadar önemli yatırımlar yapılacak. Bu yatırımlarla üretim maliyetlerini düşürerek, talebi artırmak hedefleniyor. Ancak, yeşil hidrojenin yüksek maliyeti ve entegrasyon için gereken teknolojilerin deneysel aşamada olması, ihracatın yerel üretimi genişletip maliyetleri düşürmede kritik

bir rol oynayabileceğini gösteriyor. Bu bağlamda, **Japonya** ve **Güney Kore** gibi ülkeler Hindistan için önemli pazarlar olabilir. Her iki ülke de yeşil hidrojen kullanımını teşvik etmekte ve Hindistan'ın sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmasına yardımcı olacak yatırımlar yapmaktadır. Japonya ve Güney Kore'nin hidrojen ve amonyak için ortak bir tedarik ağı kurması, Hindistan için rekabet avantajı sağlayabilir. Bu ağ, Hindistan'ın yeşil hidrojen tedarikçisi olarak konumlanmasına yardımcı olabilir. Hindistan'ın stratejisinde bu ülkelere öncelik vermesi, merkezi hükümetin uyumlu standartlar ve düzenlemeler belirlemesiyle desteklenmelidir. **Yeşil Hidrojen Misyonu** kapsamında ülke genelinde yeşil hidrojen merkezlerinin kurulması öngörülmektedir. Hem Batı'daki yoğun talep bölgeleri hem de Doğu Yakası'ndaki merkezlerin kurulması hedeflenmektedir. Tamil Nadu'daki bir merkez, bu çabaların başlangıcı olabilir. Son olarak, uluslararası bir yeşil hidrojen platformu, Hindistan'daki fırsatları tanıtarak ve yabancı yatırımları kolaylaştırarak önemli bir rol oynayabilir.

Kaynak: ORF

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/the-east-asian-opportunity-prioritising-japan-and-korea-in-india-s-green-hydrogen-strategy>

Anahtar Kelimeler: Hindistan, İhracat, Japonya.

D. SOSYAL

1. Tüm Kruvaziyer Limanlarında Çin'e Vizesiz Giriş Onaylandı / South China Morning Post (Hong Kong)

Pekin'in çarşamba günü kruvaziyer sektörünü canlandırmak ve gelen seyahatleri artırmak amacıyla yaptığı son açıklamaya göre, yabancı ziyaretçiler artık uluslararası gemi seyahatleriyle ulaştıkları Çin'de vizesiz 15 güne kadar kalabileceklerdir. Aynı gün yürürlüğe giren yeni düzenlemeler ise en az iki kişilik tur gruplarıyla seyahat eden yabancıların, kuzeydeki Liaoning eyaletinin Dalian kentinden güneydeki **Hainan** adasının **Sanya** kentine kadar ülkedeki 13 kruvaziyer limanının tamamından Çin'e vizesiz giriş yapmalarına olanak tanımıştır.

Ulusal Göç İdaresi (NIA) Yabancılar Yönetimi Departmanı Genel Müdürü Mao Xu, "Kruvaziyer turlarına katılan yabancı turist grupları için vizesiz giriş politikasının tam olarak uygulanması, kruvaziyer ekonomisinin ve kruvaziyer endüstrisinin gelişimi için politika desteği sağlayacak ve yüksek kaliteli kalkınma için yeni bir güç oluşturacaktır" demiştir. Çin'in ilk yerli yolcu gemisi olan Adora Magic City, 1 Ocak'ta ilk seferine çıkmıştır. Gemi, ülkenin gemi inşası ve üst düzey imalatında bir atılım olarak geniş çapta tanıtılmıştır.

Mao, yeni vize politikasının aynı zamanda Çin'e daha fazla ziyaretçi çekilmesine yardımcı olacağını ve diğer ülkelerle alışverişi kolaylaştıracağını söylemiştir. Bu politika, giriş noktasını sadece Şanghay Limanı Uluslararası Kruvaziyer Terminali ile sınırlayan 2016 tarihli pilot uygulamanın bir uzantısıdır. Bu uygulama pandemi sırasında askıya alınmış ve geçen yıl yeniden başlatılmıştır. NIA bildirisine göre, seyahatleri düzenleyen seyahat acentelerinin Çin topraklarında kayıtlı olması gerekmektedir. Ayrıca tüm tur grubu aynı anda Çin'e giriş ve çıkış yapmalı ve ziyaretçiler 15 gün boyunca Pekin'e veya herhangi bir kıyı şeridi eyaletine seyahat edebilmelidir. Geçtiğimiz yıl Pekin, turizmdeki çöküş ve pandemiden kaynaklanan ekonomik gerilemenin ortasında yabancı gezginleri geri çekmek için bir dizi cazibe kampanyası başlatmıştır. Aralık ayında Çin, Fransa, Almanya, İtalya, Hollanda, İspanya ve Malezya'dan gelen yolcuların iş, turizm, aile ziyaretleri ve transit geçiş için 15 gün süreyle ülkeye vizesiz girmelerine izin vermeye başlamıştır. Çin

ve Singapur arasındaki karşılıklı vize muafiyeti anlaşması da şubat ayında yürürlüğe girmiştir. Çin aynı zamanda vizesiz transit geçiş politikasını da genişleterek Kasım ayında Norveç'i de dahil ettikten sonra kapsam dahilindeki ülke sayısını **54'e** çıkarmıştır. Bu ülkelerin vatandaşları, üçüncü bir ülkeye ya da bölgeye gidiş bileti aldıkları sürece Çin'e girmek için vizeye ihtiyaç duymamaktadır.

Resmi verilere göre şu anda **Çin** limanlarına 21 uluslararası gemi seyahati gerçekleştirilmektedir. Pekin'in çabalarına rağmen, gelen yabancı yolcuların sayısı pandemi öncesi seviyelerin altında kalmıştır. NIA verilerine göre bu yılın ilk çeyreğinde 13 milyon yabancı turist Çin topraklarına giriş ya da çıkış yapmıştır- geçen yılın aynı dönemdeki rakamın dört katı iken, 2019'un ilk üç ayına kıyasla yaklaşık %40 daha düşük kalmıştır.

Erişim: https://www.scmp.com/economy/china-economy/article/3262784/visa-free-china-entry-approved-all-cruise-ports-letting-tourists-stay-15-days?module=top_story&pgtype=homepage

Anahtar Kelimeler: Çin, Turizm, Vize Politikası.

2. 2020 Yılından Günümüze New York'ta Yaşanan Nüfus Kaybı / Empire Center (ABD)

Nüfus Sayım Bürosu, New York kasaba ve şehirlerinin %80'inin 2020'den bu yana sakinlerini kaybettiğini gösteren yerel nüfus tahminlerini yayınlamıştır. Nüfus Sayım

Bürosu'nun 2020-23 döneminde ilçe düzeyindeki tahminlerinde **New York City**'nin 546.164 kişilik kaybının ayrıntılı olarak açıklanmasının yanı sıra, **Buffalo**, **Rochester**, **Syracuse** ve **Yonkers** şehirleri de dahil olmak üzere **Empire State**'in en kalabalık 20 bölgesinin dördü hariç tamamının nüfus düşüşü yaşadığı ifade edilmiştir.

Nüfus Sayım Bürosu tarafından değerleri bildirilen 994 kasabanın 191'inde nüfus artmış, 796'sında azalmış, yedisinde ise değişmemiştir. 2020'den bu yana New York Eyaleti'nde en hızlı büyüyen yer, çoğunlukla Yidiş dili konuşan, Ultra-Ortodoks Yahudi köyü Kiryas Joel ile ortak sınır olan Orange County Palm Tree kasabası olmuştur. New Rochelle, Westchester County'nin güneyindeki şehir, nominal terimlerde nüfus artışında ikinci sırada yer aldı ve 4.006 kişi ekleyerek (%5 artış) 2023 nüfusunu 83.742'ye çıkardı; toplam nüfus artışında üçüncü en hızlı büyüyen yerleşim yeri, Rockland County'deki Ramapo kasabası oldu ve 3.928 kişi kazanarak (%2,94 artış) nüfusunu 152.843'e getirdi. Ramapo ayrıca, büyük sayıda Ultra-Ortodoks Yahudi ailesine de ev sahipliği yapıyor.

Kaynak: Empire Centre

Erişim: <https://www.empirecenter.org/publications/eight-in-10-new-york-towns-and-cities-have-lost-population-since-2020/>

Anahtar Kelimeler: New York, Nüfus, Nüfus Sayım Bürosu.

3. İspanya'nın Turizm Sektörü Kendi Başarısının Kurbanı mı? / Real Institute Elcano (İspanya)

Turizm sezonunun başlamasıyla birlikte, İspanya'da **Malaga**'dan **Barselona**'ya kadar öfke ve protestolar yükselmiştir. Turistlerin ev sahiplerini ve yerel halkı dışarıya itmesine, mahallelerin turistlerle dolup taşmasına ve küçük işletmelerin turizm odaklı konaklama yerlerine dönüştürülmesine karşı tepkiler giderek artmaktadır. Bu duruma karşı tepkiler sokak gösterileri, pankartlar ve sloganlarla ifade edilmektedir. Madrid'de ise geleneksel işletmelerin kapanmasıyla ilgili endişeler de artmaktadır. 2023 yılında İspanya'yı 85,3 milyon turist ziyaret etmiştir. Turizm sektörü ülke GSYH'sinin %13'ünü oluşturmaktadır. Ancak, kötü bir turizm sezonu büyümeyi ve istihdamı tehdit etmektedir.

Kaynak: Mike McBey

İspanya'nın turizmle ilgili sorunları, Venedik ve Amsterdam gibi diğer Avrupa şehirlerinde de yaşanan benzer zorluklarla birlikte ele alınmıştır. Turist rakamlarını kontrol altında tutmak için çeşitli önlemler ve ücret tarifeleri uygulanmaktadır. Ancak, İspanya'da mirası, çevreyi ve yerel halkın isteklerini korumak ile ticaret, otel ve restoran işletmeleri arasında denge kurmak çok zordur. Kanarya Adaları, kısa süreli kiralamalara yönelik yasaları katılaştırma planları yapmaktadır. Başbakan Marga Prohens, Balear Adaları'nda turist sınırlarına ulaşıldığını belirtirken, büyük yolcu gemi ziyaretlerinin azaltılması gibi bazı önlemlerin alınabileceğini söylemiştir. Uygun fiyatlı konut sorunu da acil bir sorun olarak dikkat çekmektedir. **İspanya**'nın kiralık konut stoku **OECD** ülkeleri arasında en düşük seviyededir. Ülkede İnşaat faaliyetlerinin yetersiz olmasına rağmen her geçen gün

konuta olan talep artmaktadır. **İspanya Merkez Bankası**, 2025 yılına kadar 600.000 yeni konuta ihtiyaç duyulacağını tahmin etmiştir. Gençler arasında ev sahibi olma oranı da her geçen gün azalmaktadır.

Erişim: <https://www.realinstitutoelcano.org/en/commentaries/overtourism-is-spains-sector-a-victim-of-its-own-success/>

Anahtar Kelimeler: İspanya, İstihdam, Turizm, Yerel Halk.

4. Neden Hem Evsizlik Hem de Evsizlik Harcamaları Artıyor?/ Independent Institute (ABD)

Kaliforniya'da evsizlik oranları endişe verici şekilde artmaktadır. 2014 yılında **114.000** olan evsiz nüfusu, 2023'te **180.000**'in üzerine çıkmıştır. Kaliforniya, evsizlikle mücadele etmek için son beş yılda 24 milyar dolar harcamış, ancak evsiz nüfus ve harcamalar artmaya devam etmiştir. Bu durum, mevcut olan "**Önce Konut**" politikasının etkisizliği ile açıklanabilir. "Önce Konut" yaklaşımı, evsizlere koşulsuz konut sağlamayı savunur, ancak bu yöntem bağımsız yaşamayı değil, devletin sürekli bakımına muhtaç hale gelmeyi teşvik etmektedir. Federal Hükümet 2013'te, Kaliforniya ise 2016'da bu yaklaşımı benimsemiştir. Evsizlik hibeleri yalnızca "Önce Konut" ilkelerine uyan sağlayıcılara verilmektedir. Bu politika, insanlara hemen, koşulsuz konut sunmanın en etkili yol olduğunu savunur. Ancak, bu yaklaşımda destekleyici hizmetler gönüllüdür ve pratikte neredeyse yoktur. Kalıcı destekleyici konut (PSH) sakinleri resmi sayımlarda "evsiz" olarak sınıflandırılmazlar, ancak vergi mükellefi desteğine bağımlı kalırlar.

Clinton yönetimi, 1994'te evsizlik hizmetlerinin amacını kendi kendine yeterlilik ve bağımsız yaşama geçiş olarak belirlemiştir. Ancak, "Önce Konut" yaklaşımı, başarı ölçüsünü "konut istikrarı" olarak değiştirdi. Klinik psikolog Sam Tsemberis, New York City'deki ilk "Önce Konut" deneyinde, müşterilerinin %88'inin konutlarını koruduğunu görmüştür. Kalıcı bağımlılık tüm evsizler için hedef olmalı mıdır? 2022-2023 mali yılında, Kaliforniya evsiz gençler için kalıcı destekleyici konutlara 116 milyon dolar harcamıştır. Evsizlerin önemli bir kısmı madde bağımlılığı sorunu ile mücadele ederken

kalıcı destekleyici konut (PSH) sakinlerinin aşırı doz nedeniyle ölüm oranları oldukça yüksektir. Kalıcı yardıma her zaman ihtiyaç duyacak insanlar olacaktır, ancak eyalet politikası bu varsayımı evrensel olarak ele almamalıdır. On yıldır "Önce Konut" stratejisi izlendikten sonra, sonuçlar açıktır: Bu stratejiye ne kadar çok para harcanırsa, evsizlik krizi o kadar hızlı büyümektedir.

Erişim: <https://www.independent.org/news/article.asp?id=14931>

Anahtar Kelimeler: ABD, Evsizlik, Sosyal Yardım.

E. TEKNOLOJİ

1. Yapay Zekânın Afrika'daki Tarım-Gıda Sistemlerini Kapsayıcı Şekilde Dönüştürme Potansiyeli / Brookings (ABD)

Yapay zekâ (YZ), Afrika'daki **tarım-gıda sistemlerinin** dönüşümünde en önemli faktör olacaktır. Son yıllarda yaşanan hızlı gelişmeler, YZ'nin tarımsal üretimde oyun değiştirici fırsatlar sunmasına olanak sağlamaktadır. Küçük ölçekli çiftçiler için YZ teknolojileri, verimi artırma, maliyetleri düşürme ve sürdürülebilir uygulamaları teşvik etme konusunda büyük bir potansiyele sahiptir. **Yapay zekâ destekli** sensörler, dronlar ve uydu verileri aracılığıyla her arazi parçasının en uygun ürün için kullanılmasını sağlayarak toprağın verimli kullanılmasına yardımcı olur. **Otomatik sulama sistemleri**, su kaynaklarının daha etkin kullanılmasını ve su israfının önlenmesini sağlar. YZ tabanlı **danışmanlık hizmetleri**, çiftçilere zamanında ve özel tavsiyeler sunarak verimi artırma, hastalıkları yönetme ve hasat kayıplarını azaltma konusunda yardımcı olur. Doğru tarım uygulamaları, kaynakların daha verimli kullanılmasını sağlayarak girdi maliyetlerini düşürür. Ürün izleme araçları, sertifikasyon masraflarını azaltarak ve ürünlerin güvenilirliğini artırarak daha geniş pazarlara erişimi kolaylaştırır. YZ destekli risk analizleri, çiftçilerin kredi ve sigorta gibi kritik finansal hizmetlere erişimini kolaylaştırır.

Kaynak: Pixels Hunter

Bahsedilen potansiyel faydaların tüm kıtaya yayılması için bazı önemli zorluklara baktığımızda çiftçilerin çoğu, YZ çözümlerini kullanmak için gerekli olan ağlara,

donanımlara ve sermayeye erişememektedir. Birçok YZ çözümü, Afrika'nın özel koşullarına ve çiftçilerin ihtiyaçlarına uygun olarak tasarlanmamıştır. Genç nüfusun büyük bir kısmı dijital teknolojilere erişemiyor ve bu da tarım teknolojilerine geçişi zorlaştırıyor. YZ uygulamalarının çevreye olumsuz etkileri konusunda endişeler de mevcuttur. Veri toplama ve kullanımıyla ilgili etik endişeler, çiftçilerin YZ'yi benimsemesini engelleyebilir. Güçlü veri ve teknoloji altyapısı kurmak yani verileri paylaşmaya teşvik etmek ve çiftçiler için uygun fiyatlı teknolojiler sunmak için kamu ve özel sektör yatırımları gerekmektedir.

Erişim: <https://www.brookings.edu/articles/how-ai-can-inclusively-transform-agri-food-systems-in-africa/>

Anahtar Kelimeler: Tarım, Teknoloji, Yapay Zekâ,

2. Dijital İkiz Teknolojisinin Anlaşılması / Observer Research Foundation (Hindistan)

Dijital ikiz teknolojisi, fiziksel nesnelerin sanal kopyalarını oluşturan ve bu kopyaların gerçek dünyadaki davranışlarını taklit eden bir teknolojidir. İmalattan sağlık hizmetlerine, ulaşımdan kentsel planlamaya kadar birçok endüstride kullanılan dijital ikizler, endüstrileri dönüştürerek operasyonları optimize etmeye, inovasyonu teşvik etmeye ve sürdürülebilirliği artırmaya yardımcı olmaktadır. Bu teknoloji, birçok sektörde büyük potansiyele sahiptir ve doğru şekilde uygulandığında çeşitli avantajlar sunmaktadır.

İmalat endüstrisinde, dijital ikizler, fabrikaların ve üretim hatlarının sanal kopyalarını oluşturarak gerçek zamanlı verileri izlemekte ve analiz etmektedir. Böylece üreticiler, üretim süreçlerini optimize edebilir, verimliliği artırabilir ve operasyonel maliyetleri düşürebilmektedir. Ürün geliştirme sürecinde ise dijital ikizler, mühendisler için ürünlerin sanal prototiplerini oluşturma ve farklı senaryoları simüle etme imkânı sunarken, bu da ürünlerin kalitesini artırıp geliştirme süreçlerini hızlandırmaktadır.

Sağlık hizmetleri alanında, bireylerin tıbbi verilerine dayalı dijital ikizler oluşturulabilir. Bu ikizler, klinisyenlere hastaların tedavi planlarını kişiselleştirme, farklı

müdahaleleri simüle etme ve tedavi sonuçlarını tahmin etme imkânı vermektedir. Bu sayede sağlık hizmetlerinin daha etkili ve verimli bir şekilde sunulmasını sağlamaktadır.

Ulaştırma sektöründe dijital ikizler, araçların, ulaşım ağlarının ve altyapının sanal kopyalarını oluşturarak rotaların optimize edilmesine ve yakıt verimliliğinin artırılmasına yardımcı olmaktadır. Böylece ulaşım sektöründe verimlilik artarken çevresel etkiler de azaltılmaktadır.

Kentsel planlama alanında, şehirlerin ve altyapının dijital ikizleri oluşturularak, şehir planlamacılarına yeni gelişmelerin ve altyapı projelerinin etkilerini simüle etme imkânı sağlarken, şehirlerin daha sürdürülebilir ve yaşanabilir hale gelmesine yardımcı olabilmektedir. Hindistan gibi ülkelerde dijital ikiz teknolojisinin kullanımı, özel sektör ve hükümetler tarafından hızla benimsenmektedir. Örneğin, Paninian gibi şirketler havacılık ürünleri için dijital ikizler geliştirirken, TwinGrid Labs sektörlere özel dijital ikizler oluşturarak bulut bilişim ve makine öğrenimini geliştirmektedir. Hindistan hükümeti de dijital ikizlerin ekonomik büyümeye ve inovasyona olan katkısını görmekte ve bu teknolojinin kullanımını teşvik etmektedir. Ancak, dijital ikiz teknolojisinin kullanımıyla ilgili belirsizlikler ve düzenleyici eksiklikler devam etmektedir. Bu nedenle, teknolojinin etkili bir şekilde kullanılabilmesi ve faydalarının maksimize edilmesi için düzenleyici çerçevelerin oluşturulması önemlidir. Ayrıca,

dijital ikizlerin adaletli ve eşit bir şekilde kullanılması ve toplumun geniş kesimlerine fayda sağlaması da önemlidir.

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/understanding-digital-twin-technology>

Anahtar Kelimeler: Dijital İkiz Teknolojisi, Endüstriyel Dönüşüm, Hindistan.

3. BDS Uygulamaları, 600 Milyardan Fazla Kullanıldı / Global Times (Çin)

Çinli uzay uzmanları, **BDS** ve **ABD** merkezli **Küresel Konumlandırma Sistemi**'nin (GPS) benzer navigasyon hassasiyeti ve uydu arama kabiliyetiyle başa baş gittiğini, hatta BDS'nin bazı özel alanlarda GPS'in önüne geçtiğini belirtmiştir.

China Media Group'un cumartesi günü yaptığı açıklamaya göre, **Çin Küresel Navigasyon Uydu Sistemi** (GNSS) ve **Konum Tabanlı Hizmetler** (LBS) Derneği cumartesi günü Çin'in uydu navigasyon ve konumlandırma hizmeti endüstrisinin gelişimine ilişkin bir beyaz kitap yayınlamıştır. Raporda, Çin'in uydu navigasyon ve konumlandırma hizmeti endüstrisinin toplam çıktı değerinin 2023 yılında bir önceki yıla göre %7,09 artışla 536,2 milyar yuana (74,23 milyar dolar) ulaştığı belirtilmiştir.

Kaynak: Xinhua

Endüstrilerin hızlı dijital dönüşümünün ardından, BDS navigasyon ve veri iletimi için pazar talebi hızla artmaktadır. 2023 yılında Çin'de BDS ile donatılmış cihaz satışlarının 276 milyonu akıllı telefon olmak üzere 400 milyon adedi aşmıştır. Beyaz kitapta, özellikle çok sayıda yerel navigasyon hizmeti sağlayıcısının BDS'ye geçtiği ve günlük ortalama kullanımın geçen yıl 600 milyarı aştığı belirtilmiştir. Çinli sektör analiz firması Taibo Research'e göre, Çin hükümeti uydu internet bağlantılarına büyük önem vererek 2021 yılından bu yana sektörün büyümesini destekleyen bir dizi yeni politika yayınlamıştır.

Taibo Research'ün baş analisti Wang Yuecheng pazar günü Global Times'a verdiği demeçte BDS'nin Çin'de GPS'in uygulama sayısını aşan geniş uygulama senaryolarına sahip olduğunu söylemiştir. BDS'nin resmi lansmanı GPS'ten daha geç olsa da günlük operasyonda üretilen büyük veri hacminin BDS'yi hızla geliştirebileceği ifade edilmiştir. Wang, BDS'nin yüksek yerleştirme oranının, ABD'nin Çin'in yüksek teknoloji sektörlerini pervasızca bastırmasına rağmen Çin'in GNSS'sinin bağımsız gelişimini güçlü bir şekilde destekleyeceğini belirtmiştir.

Erişim: <https://www.globaltimes.cn/page/202405/1312579.shtml>

Anahtar Kelimeler: Dijital, Teknoloji, Uydu.

F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER

1. Aspen Institute

En Kötü Dijital Gününüzü Yönetmek: Siber-Fiziksel Sistemlerimizde Dayanıklılık Oluşturmak

Çevrimiçi Etkinlik (10.06.2024)

Siber güvenlikte, hiçbir şey günlük BT sistemlerimizin gerçek fiziksel zarar vermek için kullanılmasından daha korkutucu olamaz. Elektrik şebekemize güç sağlayan sistemlerden içme suyumuzla ilgili olanlara kadar, Amerikalılar bu temel sistemlerin bize karşı kullanılabileceği konusunda gerçek bir tehditle karşı karşıyadır. Bilim ve Teknoloji Danışmanları Konseyi (PCAST) tam da bu konuda bir rapor yayınladı ve ülkenin siber-fiziksel sistemlerini güçlendirmesinin yollarını vurguladı. Gerçekleştirilecek etkinlikte bu önerilerin daha derinlemesine konuda önde gelen uzmanlarla tartışılması yapılacaktır.

Erişim: <https://www.aspeninstitute.org/events/managing-your-worst-digital-day/>

2. Brookings

Ekranlar ve Çocukların Refahı: Teknolojinin Ruh Sağlığı ve Eğitim Üzerindeki Etkisine Dair En Son Kanıtlar

Çevrimiçi Etkinlik (12.06.2024)

12 Haziran Çarşamba günü, Brookings Evrensel Eğitim Merkezi Direktörü Rebecca Winthrop'un, çocukların öğrenme ve gelişimini desteklemek için okul içinde ve dışında teknolojiyi yönetmeye yönelik zorluklar ve çözümlere ilişkin iki panel tartışması yapılacaktır.

Erişim: <https://www.brookings.edu/events/screens-and-childrens-wellbeing-the-latest-evidence-of-technologys-impact-on-mental-health-and-education/>

3. Chatham House

İsrail-Filistin: Ürdün İçin Çıkarımlar

Çevrimiçi Etkinlik (12.06.2024)

Gazze'de devam etmekte olan savaş, Orta Doğu'nun güvenlik ve istikrarının yanı sıra bölge devletlerinin iç dinamikleri üzerinde de önemli etkiler yaratmaya devam ediyor. Ürdün, devam eden çatışmalardan ve bölgesel gerilimlerden en çok etkilenen ülkelerden biri olmuştur. Bu web seminerinde uzmanlardan oluşan bir panel, Gazze'deki savaşın Ürdün'ü nasıl etkilediğini inceleyecek.

Erişim: <https://www.chathamhouse.org/events/all/research-event/israel-palestine-implications-jordan>

4. Brookings

Göç Ekonomisi ve Politikası

Çevrimiçi Etkinlik (12.06.2024)

Halk görüşünü yansıtan anketlere göre 2024 seçimi yaklaşırken Amerikalıların en büyük endişesi ekonominin yanı sıra göç sorunları olmuştur. Uzmanların eşlik edeceği Ekonomi Çalışması ve Yönetim Çalışması programlarında bu sorunlar masaya yatırılacak ve tartışılacaktır.

Erişim: <https://www.brookings.edu/events/the-economics-and-politics-of-immigration/>

KOSAM'dan...

Belirlediği alanlarda araştırma raporları üreten, bilgi notları yayımlayan, farklı sorunlara çözüm sunma amaçlı projelere imza atan bir yapı hüviyetindeki **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)**, Konya merkezli bir düşünce kuruluşu olarak 2022 yılının ilk çeyreğinde kuruldu.

Ekonomi, ticaret, sanayi, iç ve dış politika dinamikleriyle sosyal politikalar, tarım, çevre, akıllı şehir, sağlık, enerji vb. konularla ilgilenen KOSAM faaliyetlerini şehir, ülke ve dünya ekseninde farklı başlıklarda yürütür.

Merkez; uluslararası düşünce kuruluşlarının faaliyetlerini, raporlarını ve güncel değerlendirmelerini düzenli takip eder. Bu kapsamda 2022 yılından itibaren KOSAM bünyesinde; dünya ve ülke gündemi hakkında bilgilenmek, düşünce kuruluşlarının raporlarından haberdar olmak ve en önemlisi küresel fırsatlardan faydalanıp risklerden kaçınmak için stratejik çalışmaları aktarmak amacıyla “**Dünya Ne Konuşuyor?**” Raporları hazırlamaktadır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu, her ayın ilk ve ikinci yarısını kapsamak üzere **ayda iki defa** okurlarıyla buluşmaktadır. Rapor için **Kuzey ve Latin Amerika, Euro Bölgesi, Orta ve Uzak Asya, Afrika, Orta Doğu, Avrasya** vb. çeşitli bölgelerde faaliyet gösteren düşünce kuruluşlarının gündemleri KOSAM'ın uzman kadrosu tarafından analiz edilir. Süreçte “Hangi kuruluş ne tür konularda çalışmış, gündemde ne var ve gelecekte beklentileri neler?” sorularına cevap aranır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu; **Ekonomi, Politika, Çevre, Sosyal ve Teknoloji** olmak üzere **beş ana başlıkta** hazırlanır. Makale, rapor, bilgi notu, yorum vb. çalışmaların kısa özetleri okuyucuya yansıtılırken konu başlığı, makalenin hangi kurumdan alındığı ve bu merkezlerin hangi ülkede faaliyet gösterdikleri de raporda yer alır. Her özetin sonunda konuyla ilgilenen okurların orijinal çalışmaya hızlı bir şekilde ulaşabilmesi için erişim linkleri açık şekilde paylaşılır.

KOSAM olarak hedefimiz; “Dünya Ne Konuşuyor?” sorusunun cevabını ve bölgelerinde ulusal/ uluslararası politikaya yön veren kuruluşların “**yarınların gündemi**” olarak gördükleri farklı başlıkları analiz ederek güncel hâli ile aktarmaktır. Bu bağlamda **2024 yılında da** ekonomi, siyaset, ticaret, sanayi, sosyal politika, eğitim, çevre vb. alanlarda yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası araştırma ve çalışmalar yürütmeye, büyük veri analizi ile mevcut durum değerlendirmeleri yaparak geleceğe ışık tutmaya ve **sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamaya devam ediyoruz.**